C/2023/100

6.10.2023.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Daudzgadu īstenošanas plāns, ar ko izveido Eiropas Jūras vienloga sistēmas vidi: 2023. gada atjauninājums

(C/2023/100)

1. *Konteksts*

Eiropas Jūras vienloga vides (*EMSWe*) regulas ([1]) pamatā ir esošais valstu jūras vienloga sistēmu (*MNSW*) tīkls ([2]), un ar tās palīdzību ir izveidota vienota, sadarbspējīga vide, kurā kuģi, piestājot ostā, paziņo informāciju krastā.

Regula Komisiju pilnvaro definēt standartizētu datu kopu, kas aptver visus ziņošanas pienākumus, un izstrādāt un uzturēt kopīgas *MNSW* saskarnes un pakalpojumus. Regulu piemēros no 2025. gada 15. augusta.

EMSWe regulas 19. pantā noteikts, ka Komisijai pēc pienācīgas apspriešanās ar nacionālajiem ekspertiem jāpieņem un reizi gadā jāpārskata daudzgadu īstenošanas plāns.

Plāna mērķis ir atvieglot regulas savlaicīgu īstenošanu un nodrošināt kvalitātes kontroles mehānismus un procedūras *EMSWe* kopīgo saskaņoto elementu ieviešanai, uzturēšanai un atjaunināšanai. Pirmā šā dokumenta versija tika izstrādāta un pieņemta 2021. gadā ([3]).

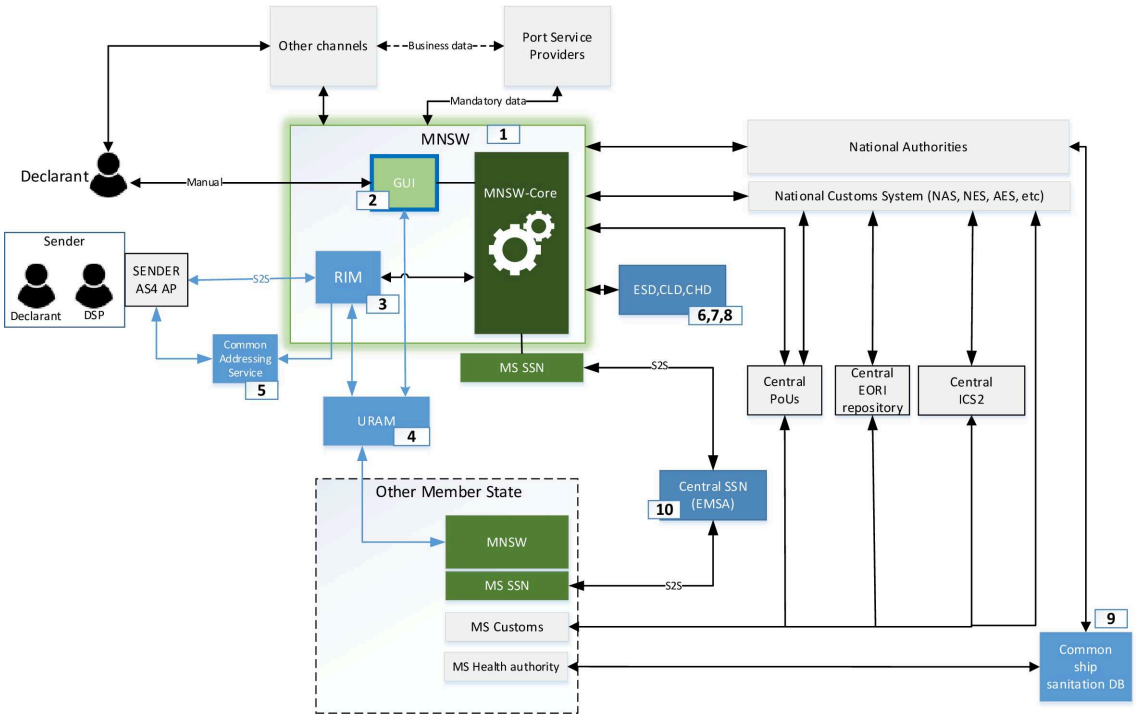
2. *EMSWe IT arhitektūra*

EMSWe ir decentralizēta vide, kuras pamatā ir valstu jūras vienloga sistēmu tīkls. Katra no tām nodrošina saskaņotu ziņošanas saskarņu moduli (*RIM*) komunikācijai starp sistēmām un grafisku lietotāja saskarni (*GUI*) lietotāja komunikācijai ar sistēmu.

Vidi papildina tādi kopīgi pakalpojumi kā *EMSWe* lietotāju reģistra un piekļuves pārvaldības sistēma (*URAM*), kopīgas datubāzes un kopīgs adresēšanas pakalpojums (*CAS*).

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1239 (2019. gada 20. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Jūras vienloga sistēmas vidi un ar ko atceļ Direktīvu 2010/65/ES (OV L 198, 25.7.2019., 64. lpp.).
([2]) Regulas (ES) 2019/1239 2. panta 3. punkts.
([3]) Komisijas paziņojums 2021/C 299/03.

Augsta līmeņa *EMSWe* arhitektūra no vienas valsts jūras vienloga sistēmas perspektīvas

Attēlā parādīta *EMSWe* augsta līmeņa arhitektūra no vienas dalībvalsts perspektīvas, arī *MNSW* mijiedarbība ar deklarētājiem, datu pakalpojumu sniedzējiem un dalībvalstu iestāžu sistēmām.

Tālāk uzskaitīti tās komponenti.

Elements	Apraksts	Panti
1.	Valsts jūras vienloga sistēma (*MNSW*)	2. panta 3. punkts
2.	Grafiska lietotāja saskarne (*GUI*)	2. panta 9. punkts, 6. panta 4. punkts
3.	Saskaņotu ziņošanas saskarņu modulis (*RIM*)	2. panta 4. punkts, 6. panta 1. punkts
4.	*EMSWe* lietotāju reģistra un piekļuves pārvaldības sistēma (*URAM*)	12. panta 1., 2. un 3. punkts
5.	Kopīgs adresēšanas pakalpojums (*CAS*)	2. panta 10. punkts
6.	*EMSWe* kuģu datubāze (*ESD*)	14. pants
7.	Kopīgā vietu datubāze (*CLD*)	15. pants
8.	Kopīgā bīstamo materiālu datubāze (*CHD*)	16. pants
9.	Kopīgā kuģu sanitārā datubāze (*SSD*)	17. pants
10.	*SafeSeaNet* (valstu *SSN* un centrālā *SSN* sistēma)	8. panta 4. punkts

3. ***Sekundāro tiesību aktu pieņemšana***

Komisija saskaņā ar deleģētajām pilnvarām, kas tai piešķirtas ar *EMSWe* regulu, pieņēma **Deleģēto regulu (ES) 2023/205** ([4]), ar kuru

— groza EMSWe regulas pielikumu, kurā uzskaitīti ziņošanas pienākumi, kas izriet no ES, starptautiskajiem un valstu tiesību aktiem;

— papildina EMSWe regulu, izveidojot *EMSWe* datu kopu, kurā ietilpst vairāk nekā 1 100 datu elementu, kas vajadzīgi ziņošanas pienākumu izpildei.

2024. gadā (pirms EMSWe regulas piemērošanas sākuma dienas) gaidāmi vēl citi deleģētie akti, ar kuriem tiks grozīts pielikums un/vai datu kopa.

EMSWe regula Komisijai piešķir īstenošanas pilnvaras noteikt specifikācijas saskaņotajiem *MNSW* elementiem un kopīgajiem pakalpojumiem *EMSWe* satvarā. Šajā nolūkā Komisija pieņēma **Īstenošanas regulu (ES) 2023/204** ([5]), kurā ietverts pirmais specifikāciju un noteikumu kopums *MNSW* saskaņotajiem aspektiem un trim kopīgajām datubāzēm *EMSWe* satvarā. 2023. un 2024. gadā tiks pieņemti vēl citi **īstenošanas akti** ([6]), ar kuriem tiks papildināts specifikāciju kopums.

Lai papildinātu ziņošanas saskarņu moduļa specifikācijas, Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un ar Eiropas Jūras drošības aģentūras (*EMSA*) palīdzību gatavo **ziņojumu īstenošanas rokasgrāmatu (ZĪR)**, kurā aprakstīta ziņojumu apmaiņa starp deklarētājiem un *MNSW* ziņošanas saskarņu modulī. Te ietilpst arī atbildes ziņojumi par iestāžu apliecinājumiem un lēmumiem pēc formalitāšu izpildes. **Paredzams, ka pirmā stabilā ZĪR versija tiks izdota līdz 2023. gada beigām.**

EMSWe regulas 8. pants Komisijai piešķir arī īstenošanas pilnvaras noteikt sarakstu ar relevantu informāciju, kas jāizmanto atkārtoti un jādara pieejama nākamajai piestāšanai ostā. Pēc tam, kad šie dati būs definēti, kopā ar relevanto dokumentāciju var tikt atjaunināta *SafeSeaNet*, tās datu apmaiņas mehānismi un saskarnes, arī nepieciešamie drošības pasākumi ([7]).

4. ***Ieinteresēto personu viedokļu apzināšanas stratēģija***

Komisijai, veicot sagatavošanās darbu, ir pienācīgi jāapspriežas atbilstīgi principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Izstrādājot sekundāros tiesību aktus, Komisijai būtu jānodrošina, ka pārredzamā veidā un savlaicīgi notiek apspriešanās ar dalībvalstu ekspertiem un uzņēmēju aprindām.

Lai sagatavotu sekundāros tiesību aktus un nodrošinātu saskaņotu un pārredzamu IT izstrādi, Komisija apspriedīsies ar dalībvalstu ekspertiem (*EMSWe* nacionālajiem koordinatoriem un to uzaicinātajiem ekspertiem). Ņemot vērā, ka *EMSWe* regula attiecas uz vairākām muitas ievešanas un izvešanas formalitātēm, Komisija vajadzības gadījumā apspriedīsies ar muitas ekspertu grupām, piemēram, Elektroniskās muitas koordinācijas grupu un/vai Muitas uzņēmējdarbības grupu (ko pārvalda *TAXUD* ĢD). Šim nolūkam ar muitas ekspertu grupām var organizēt kopīgas sanāksmes.

([4]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/205 (2022. gada 7. novembris), ar ko attiecībā uz Eiropas Jūras vienloga sistēmas vides datu kopas izveidi papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1239 un groza tās pielikumu (OV L 33, 3.2.2023., 24. lpp.).

([5]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2023/204 (2022. gada 28. oktobris), ar ko nosaka tehniskās specifikācijas, standartus un procedūras Eiropas Jūras vienloga sistēmas videi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1239 (OV L 33, 3.2.2023., 1. lpp.).

([6]) Noteikumi, kas izriet no *EMSWe* regulas 6. panta 1. punkta, 8. panta 5. punkta, 12. panta 4. punkta, 13. panta 2. punkta un 17. panta 3. punkta.

([7]) Grozījumus saskarnes un funkciju kontroles dokumentā (*IFCD*) un *SafeSeaNet* XML ziņojumapmaiņas atsauces rokasgrāmatā apstiprinās *HLSG* saskaņā ar Direktīvas 2002/59/EK III pielikuma 2.2. punktā noteiktajiem uzdevumiem.

Lai nodrošinātu nepārtrauktu *EMSWe* un ES jūras informācijas un apmaiņas sistēmas (*SafeSeaNet*) savstarpējo savienojamību un sadarbspēju, Komisija sadarbosies ar Jūras digitālās sistēmas un pakalpojumu pārvaldības augsta līmeņa vadības grupu (*HLSG*).

Tāpat Komisija nodrošinās, ka ekspertu grupās kā novērotājas piedalās nozares asociācijas.

5. ***Kopīgo komponentu un pakalpojumu izstrādes un testēšanas grafiks***

Ziņošanas saskarņu modulis (*RIM*)

2022. gada augustā Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm nāca klajā ar **ziņošanas saskarņu moduļa** pirmo versiju, kas ir minimālais dzīvotspējīgais produkts (sākotnējās testēšanas vajadzībām), kurš nodrošina sistēmu savstarpējai komunikācijai vajadzīgās pamatfunkcijas.

Lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību *RIM* specifikāciju tiesību aktam, kurš 2023. gadā vēl tikai tiks pieņemts, tiks izlaistas jaunas *RIM* versijas, kurās būs aptvertas vēl citas funkcijas. Dalībvalstīm tiks izplatīta visa dokumentācija, kas nepieciešama integrēšanai *MNSW*, arī *RIM* versiju stratēģija, kas aptvers dažādās *RIM* versijas.

Tiek gaidīts, ka, tiklīdz būs pieejama stabila *RIM* versija, dalībvalstis to **integrēs** savās *MNSW*. Šajā nolūkā tiek gaidīts, ka Komisija un dalībvalstis veiks **tehniskos testus**, ar kuru palīdzību tiks verificēts, kā *RIM* funkcionē. Dalībvalstīm jāveic testi, kas vajadzīgi nozares sistēmu savienošanai ar *RIM*; tādējādi tiks nodrošināts, ka tās spēj izpildīt ziņošanas pienākumus, izmantojot *RIM* savās attiecīgajās *MNSW*.

Dalībvalstīm saistītās informācijas apmaiņas vajadzībām testi un vajadzīgā integrācija jāveic arī ar citām attiecīgajām iestādēm un ar Komisijas sistēmām. Komisija *RIM* izveides un konfigurācijas laikā nacionālajiem koordinatoriem sniegs pienācīgu atbalstu un ar katru dalībvalsti veiks vajadzīgos atbilstības un pieņemšanas testus. Aplēsts, ka *RIM* tehniskā integrācija un testēšana *MNSW* (arī testēšana ar deklarētājiem) varētu ilgt **18 mēnešus**, sākot no 2024. gada 1. ceturkšņa.

***EMSWe* lietotāju reģistra un piekļuves pārvaldības sistēma (*URAM*)**

Komisija veido un darīs pieejamu kopīgu lietotāju reģistra un piekļuves pārvaldības sistēmu. Minētā sistēma atvieglos to sūtītāju (deklarētāju un datu pakalpojumu sniedzēju) autentifikāciju, kuri pieslēdzas ziņošanas saskarņu modulim. Attiecībā uz to deklarētāju pārrobežu autentifikāciju, kuri *MNSW* vēlas piekļūt, izmantojot savu grafisko lietotājsaskarni, Komisija apsver iespēju izmantot esošo *eIDAS* satvaru ([8]).

Lietotāju reģistra un piekļuves pārvaldības sistēmas specifikācijas pieņems kopā ar *RIM* specifikācijām. Plānots, ka minētajām specifikācijām atbilstīgus *URAM* pakalpojumus izstrādās un nodos lietošanai vienlaikus ar stabilu *RIM* versiju (2023). Tas dos iespēju veikt pilnīgu testēšanu un integrāciju attiecībā uz savienojumiem un mijiedarbību starp *MNSW RIM* un *URAM* pakalpojumiem.

Kopīgs adresēšanas pakalpojums (*CAS*)

EMSWe regulas 13. panta 2. punktā minētās *CAS* specifikācijas paredzēts pieņemt līdz 2024. gada 3. ceturksnim. Specifikāciju izstrādi kopā ar ekspertu grupām plānots sākt 2023. gadā. Šā pakalpojuma izstrādi paredzēts sākt pēc *RIM* izstrādes un pabeigt pirms regulas piemērošanas sākuma dienas. Pēc tam, kad specifikācijas būs pieņemtas, Komisija noteiks termiņus, kādos *CAS* jāintegrē vispārējā ziņošanas vidē.

([8]) https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj.

Datubāzes

EMSWe kuģu datubāzes, kopīgās vietu datubāzes un kopīgās bīstamo materiālu datubāzes specifikācijas ir pieņemtas ar Īstenošanas regulu (ES) 2023/204. Komisija *EMSWe* kuģu datubāzi, kopīgo vietu datubāzi un kopīgo bīstamo materiālu datubāzi gatavojas izstrādāt ciešā sadarbībā ar *EMSA*. Minēto datubāzu tehniskā īstenošana ietvers darbu ar atsauces datu kopu un sistēmu saskarņu rokasgrāmatām (SSR) katrai datubāzei, kam sekos tehniskā izstrāde un integrācija dalībvalstīs. Paredzams, ka minētās trīs datubāzes tiks izstrādātas un būs gatavas testēšanai dalībvalstīs 2024. gada otrajā pusē.

Kas attiecas uz kuģu sanitāro datubāzi, tās īstenošana plānota vēlākā īstenošanas posmā pēc tam, kad saskaņā ar *EMSWe* regulas 17. panta 3. punktu būs noteiktas specifikācijas.

Detalizēts grafiks

Kopīgie komponenti un pakalpojumi	Bāzlīnija								
	2023			2024				2025	
	2. cet.	3. cet.	4. cet.	1. cet.	2. cet.	3. cet.	4. cet.	1. cet.	2. cet.
Ziņošanas saskarņu modulis (*RIM*)									
RIM versijas izlaide ar sūtītāja validāciju									
ZĪR: formalitāšu ziņojumi									
ZĪR: atbildes ziņojumi									
RIM versijas izlaide ar sintakses validāciju ([9])									
Integrācija un testēšana dalībvalstī ([10])									
URAM									
URAM pakalpojumu lietotāju rokasgrāmatas									
URAM S2S validācijas pakalpojums									
Centrālais sūtītāju reģistrs									
Pāreja un integrācija dalībvalstīs attiecībā uz *RIM*[7]									
Kopīgs adresēšanas pakalpojums (*CAS*)									
Specifikāciju izstrāde									
Izstrāde un testēšana (integrācija ar *RIM*)									
EMSWe kuģu datubāze (*ESD*)									
Atsauces datu kopa un SSR									
Centrālās datubāzes izstrāde									
Integrācija dalībvalstu sistēmās									
Testi pirms nodošanas ekspluatācijā									
Kopīgā vietu datubāze (*CLD*)									
Atsauces datu kopa un SSR									
Centrālās datubāzes izstrāde									

([9]) *RIM* versija, kas izstrādāta, pilnībā ievērojot *RIM* specifikācijas.
([10]) Kamēr notiks integrācija dalībvalstu *RIM*, *URAM* centrālie pakalpojumi būs pieejami tikai pieņemšanas testos.

Kopīgie komponenti un pakalpojumi		Bāzlīnija								
		2023			2024				2025	
		2. cet.	3. cet.	4. cet.	1. cet.	2. cet.	3. cet.	4. cet.	1. cet.	2. cet.
Integrācija dalībvalstu sistēmās										
	Testi pirms nodošanas ekspluatācijā									
Kopīgā bīstamo materiālu datubāze (*CHD*)										
Atsauces datu kopa un SSR										
Centrālās datubāzes izstrāde										
Integrācija dalībvalstu sistēmās										
	Testi pirms nodošanas ekspluatācijā									
Kopīgā kuģu sanitārā datubāze (*SSD*) ([11])										
Specifikāciju izstrāde										

6. ***Regulas piemērošana***

No regulas piemērošanas sākuma dienas visa ziņošanas pienākumu izpildei vajadzīgā informācija tiks sniegta, izmantojot *EMSWe* datu kopu un nodrošinot atbilstību tai. Katra dalībvalsts pirmos 12 mēnešus (no 2025. gada 15. augusta) *MNSW* lietotājiem nodrošinās palīdzības dienestu un tās *MNSW* vajadzībām – tiešsaistes atbalsta tīmekļvietni ar Īstenošanas regulas (ES) 2023/204 III pielikumā definēto struktūru.

Kopumā plānots, ka īstenošana valstu līmenī, arī testēšana, varētu ilgt vismaz 18 mēnešus. Tiklīdz būs izlaistas *RIM* versijas un *URAM* pakalpojumi, ko plānots izdarīt līdz 2023. gada beigām, pie īstenošanas un pienācīgas testēšanas varēs ķerties klāt dalībvalstis un nozare. Paredzams, ka šis pārejas periods, arī atbilstības testēšana ar citām iestādēm un nozari, turpināsies 2024. un 2025. gadā, pirms sāks darboties centrālie pakalpojumi.

Tomēr Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm turpinās uzraudzīt īstenošanas statusu un panākto progresu. Vajadzības gadījumā 2024. gada sākumā tā plāna īstenošanas iespējas izvērtēs atkārtoti un nāks klajā ar priekšlikumiem, kā novērst iespējamos kavējumus.

([11]) Par turpmākajiem pasākumiem lems vēlāk.